

P/8159600

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ZELENE TRANZICIJE

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: 351-03/24-10/1
URBROJ: 517-04-1-1-25-12
Zagreb, 3. lipnja 2025.

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, OIB 59951999361, na temelju članka 86. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i odredbe članka 30. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), na temelju zahtjeva nositelja zahvata 007 MILETIĆ d.o.o., Kralja Zvonimira 75, Solin, OIB 67028344067, za donošenjem upute o sadržaju studije o utjecaju na okoliš mHE Vrilo 1, Općina Klis, Splitsko-dalmatinska županija, donosi

UPUTU

**o sadržaju Studije o utjecaju zahvata na okoliš
mHE Vrilo 1, Općina Klis, Splitsko-dalmatinska županija**

- I. Studija o utjecaju na okoliš mHE Vrilo 1, Općina Klis, Splitsko-dalmatinska županija, treba sadržavati poglavlja utvrđena Prilogom IV. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš.**
- II. U okviru poglavlja utvrđenih Prilogom IV. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš potrebno je pažnju posvetiti sljedećim pitanjima:**
 - II.a. Prema mišljenju Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (KLASA: 325-11/25-05/24; URBROJ: 517-05-1-25-2 od 30. siječnja 2025.) studija mora:**
 - obraditi i analizirati stanje vodnih tijela na koje planirani zahvat ima utjecaj tijekom izvođenja radova i tijekom korištenja (izvor je registar stanja vodnih tijela, koji vode Hrvatske vode)
 - biti usklađena s planskim dokumentima upravljanja vodama odnosno: Planom upravljanja vodnim područjima do 2027. („Narodne novine“, broj 83/24), Višegodišnjim programom gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine („Narodne novine“, broj 147/21) i Višegodišnjim programom gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje do 2030 („Narodne novine“, broj 140,24/15)

- obraditi utjecaj predmetnog zahvata na količinu i kakvoću voda u vodotoku, obraditi način osiguranja ekološki prihvatljivog protoka i način njegovog nadzora, sagledati i procijeniti utjecaj zahvata na javnu vodoopskrbu i zone sanitarne zaštite izvorišta te ciljeve upravljanja vodama iz članka 5. Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 66/19, 84/21 i 47/23).

II.b. Prema mišljenju Upravnog odjela za zaštitu okoliša, komunalne poslove i infrastrukturu Splitsko-dalmatinske županije (KLASA: 351-01/25-0001/0158; URBROJ: 2181/1-10/07-25-0002 od 17. veljače 2025.):

- S obzirom na to da se prema Planu upravljanja vodnim područjima do 2027. obuhvat zahvata nalazi na području izmijenjene tekućice JKR00057000506 Jadro čije je ukupno stanje ocijenjeno kao loše, unutar I. zone sanitarne zaštite Jadro i Žrnovnica, odnosno u neposrednoj granici Općine Klis i Grada Solina, koja se dijelom proteže uzduž posebnog rezervata Jadro - gornji tok, odnosno područja značajnog za očuvanje ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova POVS HR2000931 Jadro, potrebno je pri izradi predmetne studije u obzir uzeti i rezultate strateških procjena planskih i provedbenih dokumenata Grada Solina iznijetih u slijedećim strateškim studijama koje su između ostalog sagledale izgradnju malih hidroelektrana na rijeci Jadro i predložile određene mjere zaštite okoliša, od kojih su se određene uvrstile u sadržaj Strategije razvoja Grada Solina do 2025. („Službeni glasnik Grada Solina“, broj 8/20) odnosno odredbe Odluke o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja grada Solina („Službeni glasnik Grada Solina“, broj 4/22):
 - Strateška studija utjecaja Strategije razvoja Grada Solina do 2025. godine na okoliš (Eko invest d.o.o. Zagreb, rujan 2019.)
 - Strateška studija utjecaja Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Solina na okoliš (Eko invest d.o.o. Zagreb, rujan 2019.).

II.c. Prema mišljenju Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija (KLASA: 612-08/25-11/0004; URBROJ: 532-05-01-01-01/7-25-4 od 21. veljače 2025.) studija mora sadržavati:

- Odnos zahvata prema kulturnoj baštini u odgovarajućim poglavljima:
 - Poglavlje pod naslovom PODACI I OPIS LOKACIJE ZAHVATA I PODACI O OKOLIŠU mora sadržavati sljedeća potpoglavlja o kulturnoj baštini:
 - A.1. UVOD (informacija o predmetu SUO i opsegu konzervatorskih razmatranja)
 - A.1.1. METODOLOGIJA
 - Kulturna baština na području utjecaja zahvata obrađuje se na osnovi postojeće dokumentacije Ministarstva kulture i medija (Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, podaci o evidentiranim kulturnim dobrima i dr.), na osnovi prostornih planova i izrađenih studija, na osnovi pisanih i drugih (objavljenih i neobjavljenih) izvora te terenskog obilaska, uz obveznu kartografsku obradu podataka. U studiji mora biti obrađena sva nepokretna kulturna baština u zoni utjecaja zahvata, prema vrstama i statusu zaštite (zaštićeno, preventivno zaštićeno, evidentirano).
 - Utjecaj predmetnog zahvata na kulturnu baštinu promatra se kao izravni i neizravni: Izravnim utjecajem smatra se svaka fizička destrukcija objekata/lokaliteta unutar predviđene uže zone utjecaja zahvata. Neizravnim utjecajem smatra se narušavanje integriteta pripadajućeg prostora kulturnih dobara u široj zoni utjecaja zahvata.

- Na osnovi analize utjecaja predmetnog zahvata na kulturno-povijesne vrijednosti u prostoru utvrđuje se njihova ugroženost i primjenjuje se odgovarajući sustav mjera zaštite. Za sve predviđene mjere zaštite potrebno je odrediti u kojoj se fazi realizacije zahvata provode: tijekom projektiranja i pripremnih radova, tijekom izvođenja i eventualno tijekom korištenja zahvata.
- A.2. POVIJESNA I KULTUROLOŠKA OBILJEŽJA PROSTORA (kratak pregled kulturno povijesnog razvitka s težištem na razdobljima/zbivanjima i sl., koja su uvjetovala nastanak kulturne baštine u prostoru)
- A.2.1. ANALIZA STANJA
 - U popisu objekata/lokaliteta osim identifikacijskih podataka (naziv, vrijeme, smještaj i dr.) i oznaka pravog statusa (Z, P, E) treba što preciznije odrediti položaj objekta/lokaliteta u odnosu na planirani zahvat. Sve kulturno-povijesne vrijednosti na predmetnom prostoru u odnosu na planirani zahvat potrebno je prikazati na kartografskoj podlozi u mj. 1:25 000 (ili u krupnijem mjerilu). Predlaže s određivanje kartografskih oznaka za objekte/lokalitete prema prvim slovima vrste kulturnih dobara (npr. AL=arheološki lokalitet, CG = civilna građevina, itd.).
 - U neposrednoj blizini planiranog zahvata nalazi se zaštićeno kulturno dobro Dioklecijanov vodovod, koji je upisan u Registar kulturnih dobara RH pod brojem Z-6026. Zaštićeni Dioklecijanov vodovod vidljiv je na Geoportalu kulturnih dobara RH. Kanal Dioklecijanovog vodovoda dužine 9 km od izvora rijeke Jadro do Dioklecijanove palače, koji je sagrađen krajem 3. i početkom 4. stoljeća, jedan je od najreprezentativnijih i najbolje sačuvanih kasnoantičkih vodovoda. Ističe se da je na izvoru rijeke Jadro u 1. stoljeću napravljen zahvat vode za potrebe vodoopskrbe antičkog grada Salone, a prema Izvještaju analiza postojećeg stanja i karakteristika zahvalnih građevina, izrađenom za potrebe projekta Sveučilišta u Splitu, Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije pod nazivom „Antički vodni sustavi grada Salone i Dioklecijanove palače i njihov utjecaj na održivost urbane sredine“ kanal antičkog salonitanskog vodovoda nalazio se na mjestu kanala koji dovodi vodu od izvora rijeke Jadro do mHE „Vrilo 1“. Tijekom provedbe navedenog projekta napravljena su sondažna arheološka istraživanja uz kanal i u blizini mHE „Vrilo 1“, kao i podvodno istraživanje u zahvatnom jezeru na izvoru Jadra, na temelju kojih je i donesena ovakva pretpostavka, te je ubiciran dio kanala salonitanskog vodovoda. Sama hidroelektrana „Vrilo 1“, sagrađena 1908. godine, predstavlja jedan od najranijih primjera industrijske arhitekture na području Dalmacije.
 - U dijelovima studije koji se odnose na kulturnu baštinu poseban naglasak potrebno je staviti na kanale Dioklecijanovog i salonitanskog akvedukta te na zahvatno jezero na izvoru Jadra. Također je potrebno detaljno obraditi i valorizirati postojeću zgradu hidrocentrale.
 - Na predmetnom području mogu se očekivati i drugi lokaliteti: arheološki (gradine, gomile i dr.), kao i etnološki (suhozidi, lokve, itd.).
- B/ U poglavlje studije pod naslovom OPIS UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ TIJEKOM GRAĐENJA I KORIŠTENJA ZAHVATA treba uvrstiti potpoglavlje pod nazivom: UTJECAJ NA KULTURNU BAŠTINU.

- Prema rezultatima analiza utvrđuju se mogući utjecaji zahvata za svaku kulturno-povijesnu zonu/lokalitet/objekt pojedinačno, te se procjenjuje prihvatljivost zahvata (ili neke od predloženih varijanti). S obzirom na lokaciju zahvata, osobitu pažnju treba posvetiti utjecaju zahvata na kulturni krajolik i vizure.
- C/ U poglavlje koje obrađuje PRIJEDLOG MJERA ZAŠTITE OKOLIŠA mora biti uvršteno potpoglavlje pod naslovom: MJERE ZAŠTITE KULTURNE BAŠTINE.
- Mjere zaštite treba odrediti prema vrstama kulturnih dobara i utjecaju zahvata, i to za svaku zonu/objekt/lokalitet posebno, uz navođenje položaja u odnosu na zahvat.
- D/ U SAŽETKU studije treba dati kratku ocjenu cjelokupne prihvatljivosti zahvata za kulturnu baštinu, uz analizu utjecaja zahvata na pojedine vrste kulturne baštine, te je potrebno navesti mjere zaštite.
- Prilikom izrade dijela studije koji se odnosi na kulturnu baštinu potrebno je uzeti u obzir svu do sada izrađenu dokumentaciju, a valorizaciju i mjere zaštite temeljiti na propisu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te ratificiranim međunarodnim konvencijama o zaštiti arheološke baštine/ krajobraza/arhitekture.
- U skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine”, broj 61/14 i 3/17) poglavlja u studiji koja se odnose na kulturnu baštinu moraju izrađivati mjerodavni stručnjaci za to područja.

II.d. Prema mišljenju Uprave za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (KLASA: 352-07/25-02/15; URBROJ: 517-06-2-2-25-2 od 20. veljače 2025.) studija mora:

- kroz poglavlje Glavne ocjene sagledati korištenje prostora/značajnost staništa planirane hidroelektrane za ciljne vrste područja ekološke mreže unutar kojih se nalazi planirani zahvat, procjenu utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja s pripadajućim atributima, ocjenu kumulativnih utjecaja s izgrađenim i odobrenim zahvatima. Također, potrebno je procijeniti da li će ekološki prihvatljiv protok određen za vodocrpilište odgovarati ciljnoj vrsti mekousni, kao i hoće li se osigurati dovoljne količine vode nužne za očuvanje ciljne vrste. Potrebno je sagledati i procijeniti da li će puštanjem u rad predmetne mHE doći do narušavanja postojeće dinamike voda koja je važna za period mriješta. Ako se ocijeni da bi zahvat mogao imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, potrebno je propisati/predložiti mjere ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, odnosno predložiti provedbu programa praćenja i izvješćivanja o stanju ciljeva očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže.
- biti temeljena na recentnim podacima, na temelju provedenih istraživanjima s uloženim odgovarajućim istraživačkim naporom da bi se dobili rezultati temeljem kojih se mogu procijeniti utjecaji.
- u dijelu vezano za bioraznolikost, sagledati utjecaj zahvata na bioraznolikost (biljne i životinjske vrste s naglaskom na strogo zaštićene vrste) koje koriste lokaciju zahvata. Također, potrebno je sagledati utjecaj zahvata na staništa, uključivo rijetke i/ili ugrožene stanišne tipove koji se nalaze na lokaciji zahvata.
- sagledati i detaljno procijeniti utjecaj zahvata na zaštićeno područje - Posebni rezervat Gornji tok rijeke Jadro, unutar čijeg obuhvata se nalazi zahvat. Napominjemo, kako je sukladno odredbi članka 114. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj

80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23), propisano da u posebnom rezervatu nisu dopušteni zahvati i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen rezervatom.

- ako se procijeni da bi zahvat na neke od sastavnica prirode mogao imati značajan negativan utjecaj, potrebno je propisati/predložiti odgovarajuće mjere zaštite kojima će se ublažiti prepoznati utjecaj.

II.e. Prema mišljenju Općine Klis (KLASA: 351-03/25-01/01; URBROJ: 2181-03/25-01/01 od 25. travnja 2025. godine) studija mora:

- posebno uzeti u obzir postojeći način korištenja (namjenu) zemljišta na području lokacije zahvata
- možebitno bogatstvo, kakvoću i sposobnost obnove prirodnih resursa rijeke Jadro
- sposobnost apsorpcije (prilagodbe) prirodnog okoliša, obraćajući posebnu pozornost na: krško i vodo-zaštitno područje, područje ekološke mreže, područje kategorizirano ili zaštićeno prema posebnim propisima kojima se uređuje zaštita prirode te prema posebnim propisima kojima se uređuje zaštita voda i područje povijesnog, kulturnog i arheološkog značaja zaštićeno prema posebnim propisima kojima se uređuje zaštita kulturne baštine.

III. Tijekom izrade studije predlaže se nositelju zahvata konzultirati sljedeća tijela i osobe:

- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava za zaštitu prirode
- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora
- Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine
- Splitsko-dalmatinska županija, Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove i infrastrukturu
- Općina Klis
- druga tijela za koje nositelj zahvata i izrađivač tijekom izrade studije ocijeni potrebnim.

IV. Studiju mora izraditi pravna osoba koja ima odgovarajuću suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno članku 40. Zakona o zaštiti okoliša.

V. Zahtjev za provedbu procjene utjecaja zahvata na okoliš podnosi se sukladno članku 80. zakona o zaštiti okoliša.

VI. Nositelj zahvata dužan je na zahtjev nadležnog tijela osigurati dopunska obrazloženja ili dopunu studije prema određenim poglavljima studije sukladno članku 30. stavku 5. uredbe.

VII. Ova uputa objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije.

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, 007 MILETIĆ d.o.o., Kralja Zvonimira 75, Solin, podnio je, 30. listopada 2024. godine Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za donošenje upute za izradu studije o utjecaju na okoliš mHE Vrilo 1, Općina Klis, Splitsko-dalmatinska županija. U prilogu zahtjeva dostavljena je stručna podloga s opisom

zahvata, okoliša i učinaka te prijedloga mjera zaštite okoliša, koju je izradio ovlaštenik Zeleni servis d.o.o. iz Splita u listopadu 2024. godine.

Na internetskim stranicama Ministarstva objavljena je 20. siječnja 2025. godine Informacija o zahtjevu za izdavanje upute o sadržaju studije utjecaja na okoliš mHE Vrilo 1, Općina Klis, Splitsko-dalmatinska županija (KLASA: 351-03/24-10/1, URBROJ: 517-04-1-1-25-2 od 3. siječnja 2025. godine) sukladno članku 28. stavku 3. Uredbe i članku 7. stavku 3. točki 1. te članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08) te je istom pozvana javnost i zainteresirana javnost da dostavi svoje mišljenje o sadržaju studije prije njezine izrade.

Ministarstvo je u postupku izdavanja upute dostavilo zahtjev za mišljenje (KLASA: 351-03/24-10/1, URBROJ: 517-04-1-1-25-3 od 3. siječnja 2025. godine) Upravi za zaštitu prirode i Upravi vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva, Upravi za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, Upravnom odjelu za zaštitu okoliša, komunalne poslove i infrastrukturu Splitsko-dalmatinske županije i Općini Klis.

Tijekom informiranja Ministarstvo nije zaprimilo mišljenja, primjedbe i prijedloge javnosti i zainteresirane javnosti o sadržaju studije o utjecaju na okoliš.

Ministarstvo je temeljem članka 30. stavka 2. Uredbe prije donošenja Upute o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš o rezultatima postupka zatražilo mišljenje nositelja zahvata (KLASA: 351-03/24-10/1, URBROJ: 517-04-1-1-25-10 od 12. svibnja 2025. godine), na što se nositelj zahvata očitovao dopisom od 28. svibnja 2025. godine da nema primjedbi.

PRILOG:

- Mišljenja nadležnih tijela u postupku: Uprava za zaštitu prirode i Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva, Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija, Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove i infrastrukturu Splitsko-dalmatinske županije i Općina Klis

Dostaviti:

- 007 MILETIĆ d.o.o., Kralja Zvonimira 75, Solin (R!, s povratnicom)